

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
2002/-458-1 K/Thg/tla

Vår ref (bes oppgitt ved svar) Dato
2002/1323 NØ NH TOB/OLE 15.07.2002

Høring av NOU 2002:1 Fortid former fremtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Vi viser til høringsbrev av 28.2.2002 vedlagt kulturminneutvalgets utredning, NOU 2002:1.

Nærings- og handelsdepartementets merknader følger nedenfor.

1. Generelt

I St.meld. nr. 8 (1999-2000) Om regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, signaliserte regjeringen at det var behov for en grundig gjennomgang av hele kulturminnepolitikken. Et offentlig utvalg ble oppnevnt. Utvalget la frem sin innstilling i desember 2001. Det foreslås en ny kulturminnelov til erstatning for den forrige, som er fra 1978.

Med bakgrunn i regjeringens moderniseringsarbeid med fokus på regelforenkling, bør en ny lov utformes slik at myndighetenes styringsbehov veies opp mot andre aktørers behov for forutsigbarhet og avklaringer av kulturverninteresser i et område så tidlig som mulig. I tillegg til å ivareta kulturminneinteressene er det viktig at den nye loven blir brukervennlig og fremmer effektiv offentlig ressursbruk.

2. Spesielt for næringsvirksomhet

Anlegg og miljøer i tilknytning til næringsvirksomhet kan i seg selv være kulturminner. Samtidig kan næringslivet komme i konflikt med andre kulturminner og kulturmiljøer, men også medvirke til å fremheve og vedlikeholde slike.

Næringsvirksomhet har gjennom årene utviklet anlegg og miljøer som det kan være viktig å bevare for fremtiden. Det er en utfordring å forvalte disse verdiene på en god

måte. Mange anlegg og miljøer er i dårlig forfatning, slik at det kreves en omfattende innsats for å sette dem i stand opp til et ordinært vedlikeholdsnivå.

Det er igangsatt et arbeid med oppfølging av statens kulturhistoriske eiendommer. Arbeids- og administrasjonsdepartementet har annonsert at de vil komme tilbake til oppfølgingen av dette.

Statlige eiendomsbesittere med få eiendommer vil vanskelig kunne opparbeide seg kompetanse på forvaltning av kulturhistoriske eiendommer, og det bør derfor vurderes om disse eiendommene bør overføres til en egen enhet. Det er heller ikke avsatt midler til dekning av utgifter knyttet til kulturminner, og dette kan være et betydelig problem for statlige eiendomsbesittere å få finansiert slike oppgaver. Opprettelse av et fond kan derfor etter vår vurdering være et alternativ. Dette bør derfor vurderes nærmere. Det synes mest hensiktsmessig at et eventuelt slikt fond bør administreres av kulturminnemyndighetene.

Ved utbygging og etablering av næringsvirksomhet er det viktig at man kjenner til om det er kulturminner på området. Det vil i løpet av de neste årene bli bedre tilgjengelighet på data på dette området. Innlemming av kulturminner i det såkalte GAB-registeret vil føre til at utbyggere og andre tiltakshavere på et tidlig tidspunkt kan få opplyst om det er kulturminner på eiendommen, og dermed kunne innrette seg etter dette tidlig i planprosessen.

Vi vil også vise til Strategien for elektronisk innhold som nærings- og handelsministeren la frem 9. april dette år. I planen blir det pekt på at digitalisering av materiale er en viktig oppgave på kulturfeltet. Digitalisering gir en unik mulighet til å verne originalmateriale mot slitasje og samtidig å gjøre det mer tilgjengelig for kulturformidling og økt verdiskaping.

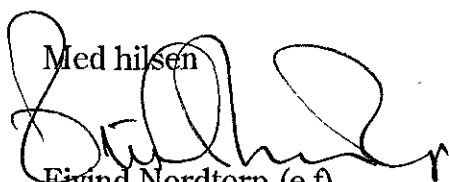
Nærings- og handelsdepartementet ser positivt på at det i NOU 2002:1 legges vekt på formidling av og tilgjengelighet til kulturminner og kulturmiljøer, samt at det anbefales å rette større oppmerksomhet mot kulturminner og kulturmiljøer som kunnskaps- og opplevelsressurser. Digitalisering bør inngå som et viktig element i videreutviklingen av innsatsen på feltet, bl.a. ved å legge til rette for at midler fra det nyopprettede kulturminnefondet kan avsettes til digitaliseringsformål.

Turisme er et område, hvor kultur og kulturminner kan spille en viktig rolle. Virksomheter innenfor turismeområdet er i betydelig grad avhengige av kulturlivet i konkurransen om de krevende, opplevelsessøkende turister. Kulturelle begivenheter, historiske severdigheter og kulturminner er av de hyppigste aktivitetene som oppgis av turistene når reisemål skal velges. Det kan derfor være gode grunner til at regioner og steder med et bredt kulturtilbud ofte også ser på turisme når nye vekststrategier og næringsutvikling overveies. Vi vil i den forbindelse peke på at i reiselivssammenheng må kulturinstitusjonene og kulturtilbudene ses på som aktører i konkurranse om oppmerksomhet og besøk på linje med andre kommersielle tilbud.

Turisme er blitt et langt mer globalt marked i de senere år, og den internasjonale konkurransen om kundene har følgelig blitt stadig sterkere. I jakten på nye opplevelser, velger den moderne turist mellom destinasjoner i hele verden over hvor man får mest igjen for sitt budsjett. Her har Norge med sine særegenheter, herunder kultur og kulturminner, muligheter som i større grad enn i dag kan utnyttes.

Turisme kan være et grunnlag til at kulturminner bevares gjennom at de tas i bruk og vedlikeholdes. En har i de senere år sett hvordan enkelte kulturminner, som ha stått i fare for forfall, på denne måten har fått "nytt liv". Rorbuene, som sto sentralt i kystkulturen i Nord-Norge, er blitt bevart fordi reiselivet har tatt dem i bruk. Turisme kan imidlertid i noen tilfeller representere en ekstra slitasje/belastning på en del kulturminner dersom det ikke er tilrettelagt for slikt bruk på en god måte.

Med hilsen

Eivind Nordtorp (e.f)
fung. ekspedisjonssjef

Olve Engebretsen
seniorrådgiver